TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija civilinėse ir komercinėse bylose – Taikymo sritis – 1 straipsnio 2 dalies b punktas – Bankrotas, su nemokių bendrovių arba kitų juridinių asmenų likvidavimu susiję procesai ir panašios bylos – Netaikymas – Ieškinys dėl reikalavimo pripažinimo siekiant užregistruoti jį bankroto byloje – Reglamento (EB) Nr. 1346/2000 taikymas – 41 straipsnis – Su reikalavimu pateikiamų dokumentų turinys – Pagrindinė ir šalutinė bankroto bylos – *Lis pendens* ir susiję ieškiniai – Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalies taikymas pagal analogiją – Nepriimtinumas“

Byloje C-47/18

dėl 2018 m. sausio 17 d. *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. sausio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Skarb Pánstwa Rzeczpospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad

prieš

Stephan Riel, *Alpine Bau GmbH* bankroto administratorių,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai C. Toader, A. Rosas ir M. Safjan,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad*, atstovaujamo advokato A. Freytag,

– advokato S. Riel, veikiančio kaip *Alpine Bau GmbH* bankroto administratoriaus,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. Sampol Pucurull,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir M. Wilderspin,

– Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos M. Schöll,

susipažinęs su 2019 m. balandžio 4 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 1 straipsnio 2 dalies b punkto ir 29 straipsnio 1 dalies, taip pat 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191) 41 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Skarb Panstwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad* (Lenkijos Respublikos iždas – Nacionalinis šalies kelių ir greitkelių direktorius) ir Stephan Riel, bankroto administratoriaus pagrindinėje bankroto byloje, iškeltoje Austrijoje *Alpine Bau GmbH*, ginčą dėl ieškinio, kuriuo siekiama pripažinti reikalavimus.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1215/2012

3 Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnyje nurodyta:

„1. Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus (*acta jure imperii*).

2. Šis reglamentas netaikomas:

<…>

b) bankrotui, su nemokių bendrovių arba kitų juridinių asmenų likvidavimu susijusiems procesams ir panašioms byloms;

<…>“

4 Šio reglamento 29 straipsnyje nustatyta:

„1. Nedarant poveikio 31 straipsnio 2 dalies nuostatoms, jeigu skirtingų valstybių narių teismuose pradedamas procesas bylose tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, bet kuris teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol bus nustatyta teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais teismo, į kurį kreiptasi dėl ginčo, prašymu bet kuris kitas teismas, į kurį buvo kreiptasi, nedelsdamas informuoja pirmąjį teismą apie datą, kai į jį buvo kreiptasi pagal 32 straipsnį.

3. Jeigu nustatoma teismo, į kurį buvo kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija, bet kuris kitas teismas nei teismas, į kurį buvo kreiptasi pirmiausia, atsisako jurisdikcijos to teismo naudai.“

5 Šio reglamento 30 straipsnis išdėstytas taip:

„1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose nagrinėjami susiję ieškiniai, bet kuris teismas, į kurį kreiptasi vėliau, gali sustabdyti savo bylos nagrinėjimą.

2. Jeigu ieškinys nagrinėjamas pirmosios instancijos teisme, į kurį kreiptasi pirmiausia, bet kuris kitas teismas vienos iš šalių prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jeigu jurisdikciją nagrinėti šiuos ieškinius turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jeigu pagal jo teisę leidžiama tuos ieškinius sujungti.

3. Pagal šį straipsnį ieškiniai laikomi susijusiais, kai jie yra taip glaudžiai susiję, kad juos tikslinga nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti galimo skirtinguose teismo procesuose priimtų sprendimų nesuderinamumo.“

Reglamentas Nr. 1346/2000

6 Reglamento Nr. 1346/2000 2, 6, 8, 12, 18, 19 ir 21 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(2) Tam, kad vidaus rinka veiktų tinkamai, reikia užtikrinti efektyvų [operatyvų] ir veiksmingą tarpvalstybinių bankroto bylų nagrinėjimą ir patvirtinti šį reglamentą minėtam tikslui įgyvendinti <…>

<…>

(6) Laikantis proporcingumo principo, šis reglamentas turėtų apsiriboti nuostatomis, reguliuojančiomis bankroto bylų iškėlimo jurisdikciją ir tiesiogiai šių bylų pagrindu priimamais bei glaudžiai su jomis susijusiais teismo sprendimais. Be to, šiame reglamente turėtų būti numatytos nuostatos dėl minėtų sprendimų pripažinimo ir taikytinos teisės, taip pat atitinkančios šį principą.

<…>

(8) Siekiant padidinti tarpvalstybines pasekmes sukeliančių bankroto bylų veiksmingumą ir efektyvumą [operatyvumą], reikalinga ir būtina, kad nuostatos dėl jurisdikcijos, pripažinimo ir šioje srityje taikytinos teisės būtų numatytos Bendrijos teisės priemonėje, kuri yra privaloma ir tiesiogiai taikoma valstybėse narėse.

<…>

(12) Pagal šį reglamentą pagrindinę bankroto bylą galima iškelti valstybėje narėje, kurioje yra pagrindinių turtinių skolininko interesų centras. Šis nagrinėjimas [Šios bylos] yra universalaus pobūdžio ir taikomos visam skolininko turtui. Siekiant apsaugoti įvairius interesus, šiame reglamente leidžiama lygiagrečiai su pagrindinėmis iškelti šalutines bylas ir nagrinėti jas kartu su pagrindinėmis. Šalutines bylas galima kelti valstybėje narėje, kurioje skolininkas turi savo įmonę [yra įsisteigęs]. Šalutinės bylos gali būti keliamos tik dėl toje valstybėje esančio skolininko turto. Privalomos šalutinių ir pagrindinių bylų derinimo taisyklės užtikrina vienovę Bendrijoje.

<…>

(18) Iškėlus pagrindinę bankroto bylą, teisė prašyti iškelti bankroto bylą valstybėje narėje, kurioje yra skolininko įmonė [įsisteigęs skolininkas], šiuo reglamentu nėra apribota. Likvidatorius pagrindinėje byloje arba bet kuris kitas pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę įgaliotasis asmuo gali kreiptis dėl šalutinės bankroto bylos iškėlimo.

(19) Šalutinė bankroto byla gali būti iškelta ne tik siekiant apsaugoti vietinius interesus, bet ir kitais tikslais. Gali pasitaikyti atvejų, kai skolininko nekilnojamąjį turtą per daug sudėtinga administruoti kaip vienetą arba kai skirtumai tarp susisiejančių teisinių sistemų yra tokie dideli, kad gali atsirasti problemų dėl pasekmių, kylančių iš valstybės, kurioje iškelta byla, teisės kitoms valstybėms narėms, kuriose yra turtas. Dėl šios priežasties likvidatorius pagrindinėje byloje gali prašyti iškelti šalutinę bylą, jei to reikia, kad būtų galima veiksmingai administruoti nekilnojamąjį turtą.

<…>

(21) Kiekvienas kreditorius, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra Bendrijoje, turėtų turėti teisę pateikti reikalavimus kiekvienoje Bendrijoje nagrinėjamoje bankroto byloje, susijusioje su skolininko turtu. <…>“

7 Šio reglamento 3 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta, teismai turi jurisdikciją iškelti bankroto bylą. Jei tai yra bendrovė arba juridinis asmuo, kai nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad jos pagrindinių turtinių interesų vieta yra jos registruota buveinė.

2. Jei skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta yra valstybės narės teritorijoje, kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją iškelti tokiam skolininkui bankroto bylą tik tuo atveju, jei jam tos kitos valstybės narės teritorijoje priklauso įmonė [jis yra įsisteigęs tos kitos valstybės narės teritorijoje]. Tokios bylos pasekmės gali apimti tik tą skolininko turtą, kuris yra pastarosios valstybės narės teritorijoje.

3. Jei bankroto byla buvo iškelta pagal šio straipsnio 1 dalį, bet kuri byla, vėliau iškelta pagal šio straipsnio 2 dalį, laikoma šalutine byla. Ši šalutinė byla turi būti likvidavimo byla.

<…>“

8 Minėto reglamento 4 straipsnyje numatyta:

„1. Išskyrus atvejus, kai šis reglamentas numato ką kita, bankroto byloms ir jų pasekmėms taikoma valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta tokia byla, toliau vadinama „valstyb[e], kurioje iškelta byla“, teisė.

2. Valstybės, kurioje iškelta byla, teisė nustato tokios bylos iškėlimo sąlygas, jos eigą ir užbaigimą. Ji konkrečiai nustato:

<…>

h) taisykles, reglamentuojančias reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą;

<…>“

9 To paties reglamento 27 straipsnyje nustatyta:

„Vienos iš valstybių narių teisme iškėlus 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą bylą, kuri pripažįstama kitoje valstybėje narėje (pagrindinė byla), tos kitos valstybės narės teismas, turintis jurisdikciją, kaip nustatyta 3 straipsnio 2 dalyje, gali iškelti šalutinę bankroto bylą, nors toje kitoje valstybėje nesvarstant skolininko nemokumo. <…> Šiose bylose sprendžiamas tik tos kitos valstybės narės teritorijoje esančio skolininko turto klausimas.“

10 Reglamento Nr. 1346/2000 31 straipsnyje nustatyta:

„1. Likvidatorius pagrindinėje byloje ir likvidatoriai šalutinėse bylose privalo vieni kitiems perduoti informaciją laikydamiesi informacijos perdavimą ribojančių taisyklių. Jie nedelsdami perduoda visą informaciją, kuri gali būti susijusi su kitomis bylomis, ypač apie tai, kaip vyksta reikalavimų pateikimas bei tikrinimas, ir apie visas priemones, kuriomis siekiama bylą nutraukti.

2. Likvidatorius pagrindinėje byloje ir likvidatoriai šalutinėse bylose privalo vieni su kitais bendradarbiauti laikydamiesi kiekvienai bylai taikytinų taisyklių.

<…>“

11 Šio reglamento 39 straipsnyje nustatyta:

„Bet kuris kreditorius, įskaitant valstybių narių mokesčių ir socialinio draudimo institucijas, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra ne toje valstybėje narėje, kurioje iškelta byla, turi teisę raštu pateikti reikalavimus bankroto byloje.“

12 Minėto reglamento 40 straipsnyje numatyta:

„1. Iškėlus bankroto bylą valstybėje narėje, jurisdikciją turintis tos šalies teismas arba jo paskirtas likvidatorius nedelsdamas informuoja žinomus kreditorius, kurių gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra kitose valstybėse narėse.

2. Atskiru pranešimu pateiktoje informacijoje nurodoma termino pabaiga, nuobaudos dėl minėto termino nepaisymo, tarnyba ar institucija, įgaliotos priimti pateiktus reikalavimus ir kitas nustatytas priemones. Pranešime taip pat nurodoma, ar kreditoriai, turintys pirmumo teisę arba kurių reikalavimai užtikrinti užstatu, turi pateikti reikalavimus.“

13 To paties reglamento 41 straipsnyje nustatyta:

„Kreditorius atsiunčia patvirtinamųjų dokumentų, jei tokie yra, kopijas ir nurodo reikalavimo pobūdį, atsiradimo datą ir dydį bei tai, ar jis teigia turįs pirmumo teisę, ar šis reikalavimas užtikrintas užstatu, ar kreditorius išlaiko nuosavybės teisę į reikalavimo objektą, ir tai, kokiam turtui taikoma garantija, kuria jis remiasi.“

14 Reglamento Nr. 1346/2000 42 straipsnis suformuluotas taip:

„1. 40 straipsnyje numatyta informacija pateikiama valstybės, kurioje iškeliama byla, valstybine kalba arba viena iš valstybinių kalbų. Tam naudojama forma, kurios antraštė visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis yra „Kvietimas pateikti reikalavimą. Privalomieji terminai“.

2. Bet kuris kreditorius, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje iškelta byla, gali pateikti savo reikalavimą tos kitos valstybės narės valstybine kalba arba viena iš jos valstybinių kalbų. Tačiau tokiu atveju jo reikalavimo antraštė

„Reikalavimo pateikimas“ turi būti užrašyta valstybės, kurioje iškelta byla, valstybine kalba arba viena iš jos valstybinių kalbų. Be to, iš jo gali būti pareikalauta pateikti vertimą į valstybės narės, kurioje iškelta byla, valstybinę kalbą arba į vieną iš jos valstybinių kalbų.“

Austrijos teisė

15 Pagrindinei bylai taikytinos redakcijos *Insolvenzordnung* (Bankroto įstatymas, toliau – IO) 102 straipsnyje nustatyta:

„Kreditoriai bankroto byloje savo reikalavimus privalo pateikti pagal toliau nurodytas nuostatas, net jei dėl šių reikalavimų ginčijamasi.“

16 IO 103 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pareiškime turi būti nurodytas reikalavimo dydis ir faktinės aplinkybės, kuriomis reikalavimas grindžiamas, taip pat reikalaujamas eiliškumas; jame turi būti patikslinti įrodymai, kurie gali būti pateikti nurodytam reikalavimui pagrįsti.“

17 IO 110 straipsnio 1 dalis išdėstyta taip:

„Reikalavimų, dėl kurių tikslumo arba eiliškumo dar ginčijamasi, turintys asmenys gali pareikšti ieškinį dėl jų pripažinimo, nukreiptą prieš visus užginčijusius asmenis <…> Šiame ieškinyje suformuluotus reikalavimus galima grįsti tik motyvu, nurodytu reikalavimų pareiškime, per patikrinimui skirtą teismo posėdį; juose negalima prašyti didesnės sumos už tą, kuri nurodyta tame pareiškime ir per tą posėdį.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

18 Ieškovė pagrindinėje byloje, kuri yra atsakinga už Lenkijos valstybinių kelių administravimą, pavedė *Alpine Bau* Lenkijoje įgyvendinti kelis kelių tiesimo projektus; šios sutartys buvo sudarytos surengus viešųjų pirkimų konkursus. Su šiais projektais susijusiose sutartyse buvo nurodytos išsamios nuostatos dėl žalos atlyginimo ir delspinigių tuo atveju, jeigu būtų vėluojama jas įgyvendinti.

19 2013 m. birželio 19 d. Austrijoje *Alpine Bau* buvo iškelta bankroto administravimo byla ir S. Riel paskirtas šios bendrovės bankroto administratoriumi.

20 2013 m. liepos 4 d. byla perkvalifikuota į „bankroto bylą“. Kitą dieną, taikant *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) sprendimą, bankroto bylų registre buvo nurodyta, kad ši byla yra pagrindinė bankroto byla, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1346/2000.

21 Lenkijos teisme *Sąd Rejonowy Poznān-Stare Miasto w Poznaniu* (Poznanės Stare Miasto apylinkės teismas, Lenkija) buvo iškelta šalutinė bankroto byla bendrovei *Alpine Bau*.

22 2013 m. rugpjūčio 16 d. ir 2016 m. birželio 22 d. ieškovė pagrindinėje byloje pareiškė reikalavimus Austrijoje iškeltoje pagrindinėje bankroto byloje, o 2014 m. gegužės 16 d. ir 2015 m. birželio 16 d. – Lenkijoje iškeltoje šalutinėje bankroto byloje.

23 S. Riel, paskirtas bankroto administratoriumi Austrijos pagrindinėje bankroto byloje, ir bankroto administratorius, paskirtas Lenkijos šalutinėje bankroto byloje, daugumą pareikštų reikalavimų užginčijo.

24 2015 m. balandžio 1 d. ieškovė pagrindinėje byloje Lenkijoje pareiškė ieškinį dėl 309 663 865 Lenkijos zlotų (PLN) (apie 73 898 402 EUR) reikalavimo pripažinimo.

25 2016 m. spalio 31 d. ieškovė *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) taip pat pareiškė ieškinį dėl 64 784 879,43 EUR reikalavimo pripažinimo ir paprašė pagal Reglamento Nr. 1215/2012 29 ir 30 straipsnius sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol sprendimas, priimtas Lenkijoje nagrinėjamose bylose dėl reikalavimų patikrinimo, įgis *res judicata* galią.

26 2017 m. liepos 25 d. tarpiniu sprendimu *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) atmetė ieškovės pagrindinėje byloje ieškinį dėl 265 132,81 EUR sumos ir nepriėmė jokio sprendimo dėl jos prašymo sustabdyti bylos nagrinėjimą.

27 Ieškovė pagrindinėje byloje dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) ir nurodė, be kita ko, kad padarytas procesinis pažeidimas, nes *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) atsisakė sustabdyti bylos nagrinėjimą, pažeisdamas Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnį.

28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirma, klausia, ar teisme pareikštas ieškinys dėl reikalavimo pripažinimo patenka į Reglamento Nr. 1215/2012, ar į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.

29 Antra, jam kyla klausimas dėl Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatų, susijusių su *lis pendens*, taikymo pagal analogiją tuo atveju, kai taikomas Reglamentas Nr. 1346/2000.

30 Trečia, jis abejoja dėl Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnyje nurodytų reikalavimų dėl dokumentų, kuriuos su reikalavimu pateikia valstybėje narėje įsisteigę kreditoriai, turinio taikymo srities.

31 Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 2 dalies b punktas aiškintinas taip, kad ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimo pripažinimo pagal Austrijos teisę yra susijęs su bankrotu, kaip tai suprantama pagal [šią nuostatą], todėl jis nepatenka į šio reglamento *ratione materiae* taikymo sritį?

2. (Tik jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai):

ar Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalis pagal analogiją taikoma į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį patenkantiems susijusiems ieškiniams?

3. (Tik jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai arba į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai):

ar Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad jei kreditorius (ieškovė pagrindinėje byloje), kuris pateikė (iš esmės) identišką reikalavimą pagrindinėje bankroto byloje Austrijoje ir šalutinėje bankroto byloje Lenkijoje, kurį (iš esmės) užginčijo atitinkami bankroto administratoriai, pirmiausia Lenkijos bankroto administratoriui šalutinėje bankroto byloje, o vėliau – Austrijos bankroto administratoriui pagrindinėje bankroto byloje ([S. Riel]), pareiškia ieškinius dėl tam tikro dydžio reikalavimų bankroto byloje pripažinimo, galima teigti, kad yra pateiktas ieškinys bylose tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu?

4. Ar Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnis aiškintinas taip, kad reikalavimas pranešti apie „reikalavimo pobūdį, atsiradimo datą ir dydį" įvykdomas, jei:
   a) kreditorius, kurio buveinė yra kitoje valstybėje narėje, o ne valstybėje, kurioje iškelta bankroto byla, (ieškovė pagrindinėje byloje) reikalavimo pareiškime pagrindinėje bankroto byloje (kaip šioje byloje) tik aprašo reikalavimą, nurodydamas konkrečią sumą, tačiau nenurodydamas jo atsiradimo datos (pvz., „subrangovo *JSV Slawomir Kubica* reikalavimas už kelių darbus");

b) pačiame reikalavimo pareiškime nenurodo reikalavimo atsiradimo datos, tačiau iš kartu su juo pateiktų priedų galima nustatyti reikalavimo atsiradimo datą (pvz., pagal datą ant pateiktos sąskaitos faktūros)?

5. Ar Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnis aiškintinas taip, kad pagal šią nuostatą draudžiama taikyti reikalavimą pateikiančiam kreditoriui, kurio buveinė yra kitoje valstybėje narėje, o ne valstybėje, kurioje iškelta bankroto byla, konkrečiu atveju palankesnes nacionalines nuostatas, pvz., kalbant apie pareigą nurodyti reikalavimo atsiradimo datą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

32 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimų pripažinimo, siekiant užregistruoti juos tokioje bankroto byloje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

33 Šiuo klausimu reikia priminti, jog reglamentai Nr. 1215/2012 ir Nr. 1346/2000 turi būti aiškinami taip, kad būtų išvengta bet kokio šiuose teisės aktuose įtvirtintų teisės normų sutapimo ir teisės spragų. Taigi ieškiniai, kuriems pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 2 dalies b punktą šis reglamentas netaikomas, nes jie priskiriami prie „bankroto, nemokių bendrovių arba su kitų juridinių asmenų likvidavimu susijusių procesų ir panašių bylų“, patenka į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį. Atitinkamai ieškiniams, kurie nepatenka į Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, taikomas Reglamentas Nr. 1215/2012 (2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Valach ir kt.*, C-649/16, EU:C:2017:986, 24 punktas ir 2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, 30 punktas).

34 Tuo remiantis darytina išvada, kad šių dviejų reglamentų atitinkamos taikymo sritys yra aiškiai apibrėžtos ir kad ieškinys, kuris tiesiogiai kyla iš bankroto bylos ir yra glaudžiai su juo susijęs, patenka ne į Reglamento Nr. 1215/2012, o į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį (2018 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Wiemer & Trachte*, C-296/17, EU:C:2018:902, 31 punktas).

35 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas atsižvelgė į tai, kad įvairių rūšių ieškiniai, kuriuos jam teko nagrinėti, buvo pareikšti iškėlus bankroto bylą. Be to, kiekvienu atveju Teisingumo Teismas mėgino nustatyti, ar atitinkamas ieškinys pareikštas remiantis bankroto teise, ar kitomis teisės normomis (2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Nickel & Goeldner Spedition*, C-157/13, EU:C:2014:2145, 26 punktas ir 2014 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *H*, C-295/13, EU:C:2014:2410, 18 punktas).

36 Konkrečiai kalbant, lemiamas veiksnys, kuriuo remiasi Teisingumo Teismas siekdamas nustatyti, prie kurios srities priskirtinas ieškinys, yra jo teisinis pagrindas. Laikantis tokio požiūrio reikia nustatyti, ar teisė arba pareiga, dėl kurios pareiškiamas ieškinys, numatyta bendrosiose civilinės ir komercinės teisės normose, ar nukrypti leidžiančiose normose, konkrečiai taikomose bankroto bylose (2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Nickel & Goeldner Spedition*, C-157/13, EU:C:2014:2145, 27 punktas; 2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Comité d'entreprise de Nortel Networks ir kt.*, C-649/13, EU:C:2015:384, 28 punktas; 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Tünkers France ir Tünkers Maschinenbau*, C-641/16, EU:C:2017:847, 22 punktas ir 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Valach ir kt.*, C-649/16, EU:C:2017:986, 29 punktas).

37 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, be aplinkybės, jog ieškovės pagrindinėje byloje pareikštas ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimų pripažinimo, numatytas IO 110 straipsnyje, yra Austrijos bankroto teisės aktų sudedamoji dalis, iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad tokį ieškinį bankroto byloje gali pareikšti šioje byloje dalyvaujantys kreditoriai, jeigu užginčijamas šių kreditorių pareikštų reikalavimų tikslumas arba eiliškumas.

38 Taigi, atsižvelgiant į tai, matyti, kad IO 110 straipsnyje numatytas ieškinys dėl kreditorių reikalavimų pripažinimo kyla tiesiogiai iš bankroto bylos, yra glaudžiai su ja susijęs ir numatytas bankroto byloms taikomose teisės normose.

39 Todėl minėtas ieškinys patenka ne į Reglamento Nr. 1215/2012, o į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.

40 Šiomis aplinkybėmis į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimų pripažinimo, siekiant užregistruoti juos tokioje bankroto byloje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

Dėl antrojo klausimo

41 Antruoju klausimu, kuris pateikiamas tik tuo atveju, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal analogiją ji taikoma tokiam ieškiniui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuris patenka ne į šio reglamento taikymo sritį, o į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.

42 Pirmiausia reikia priminti, kad, numačius, jog tuo atveju, kai skirtingų valstybių narių teismuose pateikiami reikalavimai tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, teismas, kuriame buvo vėliau iškelta byla, savo iniciatyva sustabdo nagrinėjimo procesą, kol nustatoma pirmojo teismo jurisdikcija, Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalimi siekiama išvengti, kad dėl minėtų reikalavimų nebūtų priimami nesuderinami sprendimai.

43 Taip pat reikia pažymėti, kad dėl to, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas aiškiai neįtraukė tam tikrų bylų į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, šio reglamento nuostatos, įskaitant visiškai procedūrinio pobūdžio nuostatas, pagal analogiją netaikomos minėtoms byloms.

44 Be to, toks taikymas pažeistų Reglamento Nr. 1346/2000 sistemą ir taip pakenktų jo nuostatų veiksmingumui, visų pirma dėl to, kad pagal šio reglamento 3 ir 27 straipsnius, siejamus su jo 12, 18 ir 19 konstatuojamosiomis dalimis, šalutinės bankroto bylos gali būti iškeliamos lygiagrečiai su pagrindine bankroto byla, o tai neleidžiama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalį.

45 Be to, kaip savo rašytinėse pastabose teigia Komisija, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1346/2000 sistema, pagal jo 31 straipsnį leidžiama išvengti nesuderinamų sprendimų priėmimo rizikos, nustatant taisykles dėl informacijos ir bendradarbiavimo lygiagrečiai iškeltų bankroto bylų atveju.

46 Taigi į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad netgi pagal analogiją ji netaikoma tokiam ieškiniui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuris patenka ne į šio reglamento, bet į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.

Dėl trečiojo klausimo

47 Kadangi trečiasis klausimas pateiktas tik tuo atveju, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai arba į antrąjį klausimą – teigiamai, į jį atsakyti nereikia.

Dėl ketvirtojo ir penktojo klausimų

48 Ketvirtuoju ir penktuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad bankroto byloje kreditorius gali pateikti reikalavimą, formaliai nenurodydamas jo atsiradimo datos, kai tai leidžiama pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta ši byla, teisę ir kai šią datą galima nustatyti remiantis patvirtinamaisiais dokumentais, nurodytais minėtame 41 straipsnyje.

49 Iš Reglamento Nr. 1346/2000 2 ir 8 konstatuojamųjų dalių matyti, kad juo siekiama užtikrinti operatyvų ir veiksmingą tarpvalstybinių bankroto bylų nagrinėjimą ir padidinti tokių bylų operatyvumą ir veiksmingumą.

50 Visų pirma, kaip matyti iš šio reglamento 21 konstatuojamosios dalies ir 39 straipsnio, šiuo reglamentu siekiama užtikrinti vienodą kreditorių Sąjungoje vertinimą ir palengvinti jų teisių įgyvendinimą.

51 Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 2 dalies h punkte įtvirtintas principas, pagal kurį taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą, nustatomos pagal valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, teisę. Tačiau šio reglamento IV skyriuje „Kreditorių informavimas ir jų reikalavimų pateikimas“ esančiame 41 straipsnyje nustatyta, kad tam tikri reikalavimai, kurie taikomi su kreditoriaus reikalavimu pateikiamų dokumentų turiniui ir kurie, kaip savo išvados 59 ir 72 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, turi būti laikomi didžiausiais reikalavimais, taikomais su kreditoriaus reikalavimu pateikiamų dokumentų turiniui, gali būti nustatyti nacionalinės teisės aktais kreditoriams, kurių gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra ne toje valstybėje narėje, kurioje iškelta bankroto byla.

52 Pagal minėtą 41 straipsnį šie reikalavimai, be kita ko, apima ir reikalavimą kreditoriui, kad šis atsiųstų patvirtinamųjų dokumentų, jei tokių yra, kopijas ir nurodytų reikalavimo atsiradimo datą.

53 Be to, reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 51 punkte, taisyklės, reglamentuojančios reikalavimų patikrinimą ir pripažinimą, remiantis Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 2 dalies h punkte įtvirtintu principu yra nustatytos pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teisę.

54 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnis neturi būti aiškinamas taip, kad pagal jį negalima pateikti reikalavimo dėl to, jog aptariamame kreditoriaus reikalavimo pareiškime nėra šiame 41 straipsnyje nurodytos dalies informacijos, kai nurodyti šią informaciją nėra privaloma pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teisę ir kai šią informaciją be didelių sunkumų galima sužinoti remiantis minėtame 41 straipsnyje nurodytais patvirtinamaisiais dokumentais, o tai turi įvertinti kompetentinga institucija, atsakinga už reikalavimų patikrinimą.

55 Šiomis aplinkybėmis į ketvirtąjį ir penktąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 41 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad bankroto byloje kreditorius gali pateikti reikalavimą, formaliai nenurodydamas jo atsiradimo datos, kai pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta ši byla, teisę nėra nustatyta pareigos nurodyti šią datą ir kai ją be didelių sunkumų galima sužinoti remiantis minėtame 41 straipsnyje nurodytais patvirtinamaisiais dokumentais, o tai turi įvertinti kompetentinga institucija, atsakinga už reikalavimų patikrinimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

56 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad ieškinys dėl kreditoriaus reikalavimų pripažinimo, siekiant užregistruoti juos tokioje bankroto byloje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.**

2. **Reglamento Nr. 1215/2012 29 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad netgi pagal analogiją ji netaikoma tokiam ieškiniui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuris patenka ne į šio reglamento, bet į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.**

3. **2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų 41 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad bankroto byloje kreditorius gali pateikti reikalavimą, formaliai nenurodydamas jo atsiradimo datos, kai pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta ši byla, teisę nėra nustatyta pareigos nurodyti šią datą ir kai ją be didelių sunkumų galima sužinoti remiantis minėtame 41 straipsnyje nurodytais patvirtinamaisiais dokumentais, o tai turi įvertinti kompetentinga institucija, atsakinga už reikalavimų patikrinimą.**

Parašai.